

შინაური საქმეები.

№ 16

შპსი მათი შაური.

წლიური ფასი სამი მან.

წელიწადი მეთხე.

ყოველ-კვირეული გაზეთი.

კვირა, 12 ივნისი, 1911 წელი.

ყოველ-კვირეული გაზეთი

შინაური საქმეები
 ხელის მოწერა მიიღება რედაქციაში, ქუთაისში (ს. ბუთიაძის ქუჩის კვ. № 17). და თბილისში გამომცემელთან სომხის ბაზრობა, სიონისა და სუბის შიდაიანში. გამოცემა ყოველ თვეში ოთხი ნომერი, ბბ. ხელის მოწერა ეტხოვეთ გაზეთის ფასი მთელი წლის ერთად გამოგზავნონ.

წლიური ფასი: 3 მანეთი. მისიდან წლის ბოლომდის 2 მანეთი და 10 შუარი.

ადრესი: ქუთაისი: შინაური საქმეების რედაქცია.

შინაური: 1) ქუთაისი—12 იანვარი. 2) სინამდვილე ხსარებისა—(გლადკოვიძის, 3) კვირიდამ კვირამდე. 4) ბ. ი. ნიკოლაძის—ხელის. 5) შინაური მიმოხილვა—ხმელისა. შედარებით რეთა განსახე. 7) წერილები რედაქციის მიმართ. 8) წაღმა-უკუღმა—კ. წუთისრთულებას.

ქუთაისი 12 ივნისი.

მლივის დაიწყო აღაშინაძე ჭაერში ფრენა, მლივის ასცილიდა იგი დედამიწას ერთი ცივის მანძილზე, მლივის სძლია, ჯერჯერობით ძინც, მცირეოდენ დაბრკოლებებს და უკვე დაიწყო სჯაბასანი იმაზე, თუ როგორ მოიხმაროს ეს თავის ახალი გამარჯვება მძათა საულებათ, მათ ბანების დახანგრევით და მძვიდობიან მოსახლეთა ახალიყოებლათ. მის ძავიერ რომ ახალი გამარჯვებით ცხოვრება გაუ-

ადვილთნ ტანჯულ კაცობრიობას, ეს-
ვე ჭაერში საომარ ფლოტებს ჭქმნიან და
ახალ ჯერ გამოუცდელ სატანჯველს
უმზადებენ მას.

გააგის კონფერენციამ 1907 და 1909
წ. წ. გურბაძეობა მიიქცია ამ საკითხს და
რესოლიუცია გამოიტანა, რომ ჭაერში
მფრინავი მანქანები სამშვიდობო მიზ-
ნებს უნდა ემსახურებოდნენ, ხალხის მი-
მოსვლას და საქონლის გადაზიდვა-გადმო-
ზიდვას უნდა აადვილებდნენ და არა სემ-
სედრო დანიშნულებას ასრულებდნენ. ამ
ნაირათ გააგის სამშვიდობო კონფერენცია
წინააღმდეგი გაუსდა ჭაერში მფრინავ ხოლ-
მადებით ომიანობას.

მაგრამ განათლებული საფრანგეთი,
როგორც ეტეობა, წინააღმდეგია კონფერენციის ასეთ გადაწყვეტილებისა. მას უნ-
და, რომ საფრენი მანქანები საომარ იარა-
ღათ გადაეცეთ. ამას ამკარათ ამტკიცების
საფრანგეთის უფლებათა ინსტიტუტის
რესოლიუცია შესახებ ჭაერიდან ომისა.

ამ ინსტიტუტის პროფესორმა ფო-
ხილმა ამას წინეთ რეფერატი წაიკითხა,
რომელშიდაც მხარს უჭერდა იმ აზრს,
რომ ჭაერში მფრინავ მანქანებით ომი
შესაძლებელიცაა და სასურველიც, რომ
საერთაშორისო უფლების ძალით უვუღას
ნება აქვს ჭაერიდანაც ისე იბრძოლოს,
როგორც სმელეთსე და ზღვაშიო. შემ-
დეგ რეფერატისა, საკითხს კენჭი უუარეს
თურმე და უმეტესობამ, 14 წინააღმდეგ
7-სა, ფოხილის აზრს მხარა დაუჭირა

და საზოგადოთ ასეთი რესოლიუცია გა-
მოიტანეს: „ჭაერში ომი შესწენარებე-
ლია იმ ზირობით, რომ მან ნეიტრალ-
ლურ ხალხების სიცოცხლესა და საკუთ-
რებას არ მოუტანოს მეტი ზიანი რაც
არ მოაქვს ჩვეულებრივ ომს სმელეთსე
და ზღვაშიო“.

ამნაირათ ჭაერიც, საიდგანაც სიკე-
თეს მოველ: თ, მესს, ცეცხლს და მახვილს
გვაერის თავსე. ამის შემდეგ რათ უნდა
გვისაროდეს ეს უკანასკნელი ჩენი გამარჯვე-
ბა ბუნებასე? ნუ თუ აუარებელი გაბედული
მფრინავები მისთვის იკლავენ თავს, რომ
კაცობრიობას ასალი უბედურება დაატე-
ხონ თავსე?! დარწმუნებული ვართ, რომ
მათ გულში სიკეთის მეტი არა აქვთ რა
კაცობრიობისათვის, მაგრამ საფრანგეთი
რა საფრანგეთი იქნება, რა მოდის სამე-
ფო იქნება, რომ ჭაერში ომიც მოდათ
არ შემოიღოს!..

სინამდვილე სახარებისა.

(გლავოკვილავა).

ესე ეოკელი დაწერა, რათა
გარქმეხეს, რამეთუ ესო არს
ქრისტი, ძე ღვთასა. (იო. XX
31).

გაგრძელება *)

მეორე მოსახრებას ქრისტეს აღდგომის სი-
ნამდვილის წინააღმდეგ (ვითომ ქრისტი არ მომ-
კვდარა) არღვეს თვით შტრაუსი. იგი ამბობს:

*) იხ. „შინ. საქმ.“ № 15

„მკვდარ-ცოცხალი, დაუძღურებულ-დაწველულ ული ქრისტი, რომელსაც მოვლას-პატრონობა და კამობა ეჭირებოდა, ვერ მოახდენდა მოციქულებსე ამ სიკვდილისა და საფლავის დამთრგუნველისა და სიციცხლის მშრობელის გავლენას, რომელიც დაედვა საფუძვლათ მათ შემდეგ მოქმედებას; ასეთი დაბრუნება სიციცხლისადმი მხოლოდ დასრულებდა იმ შთაბეჭდილებას, რომელიც ქრისტიმ მოახდინა მათზე სიციცხლისა და სიკვდილის დროს, გამოიწვედა მათ გულში ტირილსა და გოდებას, და ვერას გზით ვერ შეძლებდა გარდაქმნას მათი მწუხარება სახარულათ, და მათი პატივისცემა მისდამი აღუძრებოდა აღმშრებელის.“

ამას გარდა თუ მივიღებთ იმ მოსახრებას, რომ ი. ქრისტი არ მომკვდარა, მაშინ უნდა მივიღოთ ის მოსახრებაც, რომ ი. ქრისტიც, შემდეგ საფლავიდან გამოსვლისა, უნდა ეტყუებოდ მოციქულები; რომ დაწველებათა იგინი თავის აღდგომაში, იგი, შემდეგ რამოდენიმეჯერ გამოცხადებისა, უნდა მიმალულიყო და დახარხინი თვისი სიციცხლეს უცხოობაში გაეტარებოდა, ე. ი. უნდა მივიღოთ, რომ ესე ქრისტი მატყუარა იყო. მაგრამ ამას თქმის ვერაფერი ბუდავს, გარდა თავის შეცდომაში გაჭვავებულ ურებისა; ვერაფერი ვერ ბუდავს, უწოდოს მას მატყუარა; ათეისტები, რომლებიც უაჭყოფენ მის ღვთაებას, რაცსკენ მას ზნეობრივი მხრით უსრულეს ადამიანათ.

ამ ნაირათ, უნდა მივიღოთ, რომ ესე ქრისტი ნამდვილათ მოკვდა.

დავკრჩხ განსხილველი უკანასკნელი მოსახრება: თვითმოცთუნება მოციქულებისა.

ათეისტები, ე. ი. ღვთის უარყოფლები, ამბობენ, რომ ქრისტიც მოწაფეებს, რომლებიც სულის სადრძმედი შეწუხებულნი იყვნენ საყვარელ მოძღვრის სიკვდილით, მხოლოდ მის ნამდვილ, სასწაულებრივ აღდგომაში ღრმა დაწველების მეშვეობით შექმნილთ გამხდარიყვნენ ასეთ ქვეყნის მიწვეულ საბარებას მოციქულებათ. მაგრამ ათეიკი ფიქრობენ, რომ, ამ აღფრთოვანებულ რწმუნების სახარულათ, სრულებათ საჭირო არ არის ნამდვილი და სასწაულებრივი მოვლენა; იგი მშვენიერად ხასხება ფსიხოლოგიურ პრინციპით, რომელმაც მათწაფე ვერაფრეულს ოცნებრივ წარ-

მოდგენიდას და გამოიწვია მოციქულებში ცრუ დაწველება, რომ ესე აღდგა (მე 7. სუბ. შეკომბისა).

გამოვარკვეით სულელო მდგომარეობა მოციქულებისა, რომელსაც იგინი განიცდიდენ შემდეგ მათი მოძღვრის ვერცხმისა, რომ გადავსწვეითოთ საკითხი: შექმნილთ თუ არა მოციქულებს ოცნების მსეველებით წარმოედგინათ ესე ქრისტი, როგორც მკვდრეთით აღდგომილი?

ჩვენ უკვე ვსთქვით, თუ როგორ ხშირათ იხედენ მოციქულები მცირედმორწმუნეობას თავის მოძღვრისადმი, როგორც მესსიისადმი. დაუბოლოთ ამას რამოდენიმე სიტყვა იმაზედაც, რომ მათ არ სწამდათ შესძლებლობა მათი აღდგომისა,

როცა ესე ქრისტიმ, ვერცხმედი დიდი ხნის წინეთ თავის ვერცხმისა, იწყო უწევდად მოწაფეთათ თავისთა, გითანმედ ვერ არს მისა იერუსალიმად აღსვლას და ფრთად გნება მღვდელმთავართაგან და მწიგნობართა და მოხუცებულთა და მოკვლად და მესამესა დღესა აღდგომად (მათე XVI, 21), მაშინ ზეტრე იწყო ბრალობად მისა და რქვა: „შენდობა იყავნ შენდა, უფალა! არა იყოს (შენთანა) ეგრე! (მათ. XVI, 22). როცა ასე ამბობდა ზეტრე, ცხადია, არ ესწოდა მნაშენლობა სიტყვებისა: და მესამესა დღესა აღდგომად და მთელი თავისი უფრადლება მიაჭრია სიტყვებს და მოკვლად და დაწველო მას ცილობა, რადგან, მაშინდელ დროის ურებისა ახრით, მესიას სიკვდილი შეუძლებელი იყო, მას სამუდამით უნდა ემუფნა.

მეორეთ, როცა ესე ქრისტი, შემდეგ თავის ფერისცხელებისა, მთიდგან ჩამოდიოდა ზეტრე, აკობ და იოანეთურთ, და უბრძანა მათ არაიასთვის ეთქვათ ის, რაც იხილეს, ხანამ იე კაცისა არ აღსდგებოდა მკვდრეთით, იგინი კეთიხებოდენ, ერთი მეორეს: რას ნიშნავს აღდგომა მკვდრეთითო? (მათ. IX, 9 და 10). მოციქულებმა იცოდეს, რა თქმა უნდა, რას ნიშნავს მკვდრეთით აღდგომა, რადგან ცოტა ხნის წინეთ იმათ თვალწინ ესე ქრისტიმ აღდგინა ასული იაიროსისა, და იე ნიხელ მჭკრივი დედაკაცისა და ამიტომ თუ მათ უკვირდათ და კეთიხებოდენ, რას ნიშნავს მკვდრეთით აღდგომა ეს განციფრება მიმართული იყო

განსაკუთრებით ესაა ქრისტიანობა, რომელიც, თუ მკისია იყო, არ უნდა მომკვდარიყო და თუ არ უნდა მომკვდარიყო, როგორღა უნდა ამდგარიყო მკვდრებით?

უგანსკნელ მოგზაურობის დროს ერუსალიმში, როცა ესაა ქრისტიკ ხელსა და უწყო თავის მოციქულებს ღამარაგი, რომ მას ჟვანს აცემენ და შესამე დღეს აღვება (მათ. XIX, 17-19; მარკ. X, 32-34, ლკ. XVIII, 31-33;), მათ არა გულისხმს ჰუეს ესე, არამედ იყო სიტყვა იგი დაფარულ მათგან, და არა იცოდეს თქმული იგი (ლ. XVIII, 34).

როცა იუდა-გამრეშელმა მოიყვანა გეტსამანაში მხედრები და მოსამსახურები ესაა ქრისტიან შესაზრობად, (ლ. XXII, ა. XVIII, 12) როდესაც უკვე იწებოდა აღსრულება ქრისტიან წინასწარმოქმედებისა მის ვნებას და სიკვდილზე, მოციქულებს მამანაც არ უნდოდათ დაეჯერებინათ, რომ შესაძლებელი იყო მკისიას ვნება და, რომ დაეფარათ მოსალოდნელ უბედურებისგან, უთხრეს: უფალა, უკეთუ არა მოკსნებით ესენი მსხვილათ? (ლ. XXII, 49) ხალხი გულფიცხელად პეტრემ, არც კი მოუწადა ესისი, ისევე სცა მსხვილი მონას მღვდელმთავრისიას (მათ. XVI, 51, მარ. XIV, 47, ლ. XXII, 50; ა. XVIII, 10.)

ხალხი როცა ესამ აუკრძალა მათ მსხვილის ხმარება, როცა იგი დაჭირეს და წაიყვანეს, მამან ვეელა მოციქულები: დაუტარეს იგი და იღვტოდენ (მათ. XXVI, 56; მარ. XIV, 50), იღვტოდენ, რა თქმა უნდა, შურის მძიებელ ფარისეველთა მიმისგანაც და, შეიძლება, ეტვიც მუვიდათ ესისი შესალობაში, რადგან იგი დაჭირეს და წაიყვანეს, როგორც აკანაკი.

ამ გრძობის-გაყენის ქვეშ იგინა, თუძვა კი სედაკდენ, როგორ ჟვანს აცმადენ მათ მომღვანს, გარნა შორიდაგან, ძაღვით; მხოლოდ იმანეს არ შეშინებია ვკარქვემ დგომისი. ხალხი, როდესაც იგი გარდამოსსნეს და დასაფლავეს, როგორც კარგი, იგინი მწუხარებაში მოიცნა და მსათ იყვნენ ვეელაფერში მოტრუეზულად აღვარებათ თავა.

აი როგორი იყო სულაერი მდგომარეობა მოციქულებისა, როცა მათ დაჭირეს თავისი მო-

ძღვარი და მარტონი დაწინეს: შიში დეენის, ჭმუნვა, გაუგებობა, ეტვი, მწუხარება, სსსწარქვეთილება... და არა მოლოდინი ქრისტიან აღდგომისა, რომელიც მათ სრულებით არ სწამდათ, რომელიც ზედან ფიქრის კი არ შეეძლოთ.

ჭმუნვა, უიმედობა და უწმუნობა მოციქულებისა იმ ზომამდე ძლიერა იყო, რომ, როცა მათამ მაგდალენელამ და მენელსაცსებლე დედებმა აუწყეს მათ აღდგომა ქრისტიან, მათ უხნდეს სიტყვანი მათნა, ვითარცა სიჩქურისანი (ლ. XXIV, 11). ხალხი კლუამამ და სხვა მოწაფემ, რომლებიც იმავე დღეს, საღამოს, ემამუსში მიდიოდენ აღვისიფნი სსსწარქვეთილებითა, უამბეს რა ესისი მისივე ვკარგმა და სიკვდილი, უთხრეს: ჩვენ კი იმედი გვქონდა, რომ იგი იყო ის, რომელსაც უნდა დაესხნა ისრაილი. შემდეგ, როცა რომელთამე დედათა ნიოქვაში გადასცეს ქრისტიან აღდგომის შესახებ, ამ მოწაფეებმა გამოიხინეს სრული უწმუნობა ქრისტიან აღდგომის შესაძლებლობაში, რადგან დაუმატეს, რომ იმ დედებმა გააკვირვეს იგინი (ლ. XXIV, 21 და 22). ხალხი როცა ეს მოწაფეები დაბრუნდენ ერუსალიმში და უამბეს დაწარჩენეს, რომ ისიღეს ესა აღდგომილი მკვდრებით, მოციქულებს მათიგა არა რწმენა (მარ. XVI, 13.).

ამ ხანათ სსსწარქვეთი გადაჭრით ვსთქვათ რომ მოციქულებს არ სწამდათ შესაძლებლობა მკისიას ვნებისა და სიკვდილისა და მამანამდე აღდგომისაგ. ამიტომ ტრუელია უწმუნო ადამიანების ღამარაგი შესახებ იმისა, ვითომ მოციქულები ისე ხარდად იყვნენ მომხდებულნი ამ აღდგომისათვის, ისე ძლიერ ოცნებობდენ მკვდრებით აღდგომილ ქრისტიან სიღვასზე, ისეთი დაწმუნებით მოელოდენ მას, რომ მათა ოცნებებიდან გამოწვეული და მათი აშლილ წარმოდგენის წინაშე წამომდგარი ჩვენება ესაა ქრისტიანისა მათესი საძლიელ მისი გამოცხადებით, მის მკვდრით აღდგომით.

იმათ ავიწყლებათ, რომ სრულ ჭმუნვას და უიმედობაში, რომელმადან ჩაგდო მოციქულები მოძღვრის სიკვდილში, ოცნებობა შეუძლებელია. მხოლოდ სსსწარქვეთი აღდგომის, მხოლოდ მკვდრით აღდგომილ ესაა ქრისტიან ნამდვილი გამოცხადებას შეეძლო გაფანტა მისი მოწაფეების იტვიანობა; ისიც უნდა ითქვას, რომ იტვიანობა გა-

საფანტავად საჭირო შეიქმნა შესასებელი საბუთები.

მოციქულმა თბიან, რომელიც მკვდრებით აღდგომად ქრისტიანთა ვირველ გამოცხადებას დასწრებასთქვა: უკეთუ არა ვახილო ხელთა მისთა სანუ იგი სამსჭვალთა და დასხუ თითთა ჩემთა აღგედს მას სამსჭვალთას და დასდვა ხელი ჩემი გვერდსა მისსა, არა სავა მრწამუნეს (ი. XX, 25), ე. ი. არ დაეუკრებ, რომ იგი ცოცხალია, რომ იგი აღდგა. მაგრამ განა მხოლოდ თბიან გამოთქვა ასე შეაფიოთ თავის ურწმუნობაზე ნუ თუ ამასი მონაწილენი არ ყოფილან დანარჩენი მოციქულებიც? ამის შესახებ ჩვენ ვხედავთ მარკოს, ლუკა და იოანეს ხანაურებაში. როცა თავის აღდგომის ვირველ დღეს ქრისტიანთა გამოცხადდა ერთ ოთახში შეკრებილ მოციქულებს და რქვა მათ: „მშვიდობა თქვენთანა!“ იგინი შეძრწუნდეს და შეუშინათ, ეგონათ, რამეთუ სული რამე ახალეს, ხოლო მას რქვა მათ: „რასა შეძრწუნებულსართ და რასათვის გულის სიტუიანი მძაღბნი მოფიქრან გულთა თქვენთა? ახალენით ხელნი ჩემნი და ფერხნი რამეთუ თვით მე ვარ; სჯელა შემასეთ მე და ახალეთ, რამეთუ სულისა ხორც და ძევე არა ასხენ, ვითარცა ესე მე მხედვით, რამეთუ მისხენ“ და ესე რა სთქვა, უჩვენა მათ ხელნი და ფერხნი თვისნი (ლ. XXIV, 36—41) და ვიდრე იგი არდა რწმუნს მათ სინარულისა მისიან და სავაირველების, რქვა მათ იესო: გაკესთ რა აქა ჭამადი?“ ხოლო მათ მიუხერეს მას თევზისა მწკრისა ნასკვარი და თაფლი აჯან გოლი, და სჭამა წინაშე მათსა. (ლ. XXIV, 41—43).

აი როგორი საბუთები დასჭირდათ მოციქულებს იესო ქრისტიანს მკვდრებით აღდგომის სინამდვილეში დასარწმუნებლად!

(შეზღვევი იქნება)

კვირიდამ-კვირამდე.

რედაქციამ მიიღო ქუთაისის სათავად-აზნაურო ქართული გიმნაზიის და მასთან არსებულ ალექსანდრეს სათავად აზნაურო შკოლის 1909—10 წ. წლიური ანგარიში. ამ ანგარიშიდან სჩანს, რომ წლის განმავლობაში გიმნაზიაში ყოფილა 8 ძირითადი და შვიდი პარალელური კლასი 714 მოწაფით, რომელთაგან მხოლოდ ერთი სომეხია. კურსი დაუშთავრებია 27 შაგირდს.

სასწავლებელზე დახარჯულა 68224 მანეთი და 11 კაპეიკი.

ალექსანდრეს შკოლაში ყოფილა 471 შვიგირდი—სულ ქართველები. შკოლის შესანახათ დახარჯულა 14628 მანეთი.

ამ ნაირათ ორთავე სასწავლებელში ყოფილა 1205 მოსწაფე. დახარჯულა 87852 მანეთი და 11 კაპ., ე. ი. თითველ შვიგირდზე დაახლოვებით 72 მანეთი და 10 შაური.

აქედგან დაუხარჯნია—ბანკს 25720 მ., თავად აზნაურობას 6260 მანეთი, ხოლო სასწავლებელს თავის საშუალებიდან (სასწავლო ქირა და სხ.) 55872 მანეთი და 11 კაპეიკი. აქედგან 8981 მანეთი 11 შაური და 4 კაპ. ვალი დადებია.

როგორც ანგარიშიდან სჩანს, სასწავლებელს ეტყობა ბიბლიოთეკისა და ფიზიკურ კაბინეტის სიმცირე და ნაკლებევენება. ფიზიკურ კაბინეტის ნაკლებევენებას თვით გამგეობაც აღიარებს და ამბობს, რომ ეს გარემოება მეტათ აბრკოლებს საგნის რივიანათ შესწავლასო.

წელს გაბრიელის ეპარქიალური სასწავლებლის 8 კლასი დაუსრულებია ოცდა შვიდ ქართველ მოწაფე ქალს. აი მათი სახელი და გვარი: 1) ლუბა მქედლიძე, 2) ნანა დგებუა-

დე, 3) ვერა ბარბაქაძე, 4) გენრიეტა მუჟა-
ნაძე, 5) იულია ჯუღელი, 6) მარიამ ჯიშკა-
რიანი, 7) ნატალია შქედლიძე, 8) ნინა ნა-
ცელიშვილი, 9) ბაბილ. სულაქველიძე, 10)
თამარა სულაქველიძე, 11) ელენე მომფორია,
12) ვერა მაჩიტაძე, 13) ლუბა დანელია,
14) ეკატ. ქუთათელიძე, 15) ანა ჩიხლაძე,
16) კსენ. კალანდაძე, 17) ლიდია იოსელიანი,
18) ანა ყვანია, 19) ელპიდი იაკობაშვილი,
20) ოლღა კობახიძე, 21) აგრაფ. რობაძიძე,
22) მარ. მომფორია, 23) ლიდია ლეჟავა 24)
რებეკა ვაშაძე, 25) თამარა ლუკიანოვი, 26)
ნატალია სუხიაშვილი, 27) იულია კანდე-
ლაკი.

როგორც გავიგეთ, მისი მეუღლეა უ-
სამღვდელო გიორგი ამ ზაფხულს ჩვეულებრივ
ბორჯომში გაატარებს.

სამღვდელოება მოუთმენლათ ელის სა-
მარხი კასის მოქმედების გახსნას.

როგორც გავიგეთ, გურია-სამეგრელოს
სამღვდელოების ახლოხან ყოფილ კრებას გა-
დაუწყვეტია საქალებო სასწავლებლის დაარ-
სება ქ. ფოთში. მიზეზათ, იმას ასახელებენ,
რომ ქალაქმა საჭირო აღვილი მისთავაზა და
სასწავლებლის მოსაწყობი და შესანახი ნახე-
ვარი ხარჯი იტვირთათ.

ბ. ი. ნიკოლაძის წერილის გამო.

ამავე ნომერში მკითხველი ყურადღებას
მიამჩნევს ბ. ი. ნიკოლაძის წერილს რელაქცი-
ის მიმართ, სადაც იგი სხვათა შორის უარს
ყოფს თავის ლოტბარობას და სკდილობს დაგვიმ-

ტიცოს, რომ ის მგალობლები, რომლებიც მთა-
ვარ ანგელოზში გალობენ, მას არ მოუშადადებია.
თუმცა უ ნიკოლაძის ასეთ ლითონ სიტყვით
მტკიცებას ჩვენ მნიშვნელობას არ ვაძლევთ და
მთავარანგელოზის მგალობელთა გუნდს მაინც
მის ნასწავლ-გამობრძედილათ ვთლით, მაგრამ
ჩვენ მაინც მივიღებთ მის ასეთ განცხადებას
სიმაართლეთ.

ბ. სობორს „ხორისტისა“ არ იყოს, ბ.
ნიკოლაძეს აქ იმდენი ბრალი არ ედება, რამ-
დენიც სხვას, რომელსაც თავის მოვალეობა
ეკლესიისა და მრევლის მიმართ შესრულებუ-
ლათ მიაჩნია და დაფნის ფურცლებზე გ. ნი-
სვენებს სრული კმაყოფილი თავის თავისა.

ჩვენ კარგათ ვიცით, რომ ბ. ნიკოლაძემ
გალობაც იცის და სწავლებაც შეუძლია, ისიც
იცით, რომ მთავარანგელოზის ეკლესიის მეო-
რე მედავითნეა და თავისუფალი დრო ბევრი აქვს,
რომ ხორა მოაწყოს; ისიც ვიცით, კიდევ,
რომ ეკლესია საკმაოთ მდიდარია, საკმაო შე-
მოსავალი აქვს, შეუძლია ორი კაი ხმანი ყმა-
წილი კაკი დაიქირაოს და თავის მედავითნეს,
მისასადამე უფასო მუქთ ლოტბარს, რომელიც
მასთან შესანიშნავი ბანიც არის, დაავლოს
გალობის მოწყობა ეკლესიაში. მაგრამ ამას
ეკლესიის კედლები ხომ ვერ იზამენ. ეს უნ-
და ჰქნან იქ მოსამსახურე მღვდლებმა და ეკ-
ლესიის სამზრუნველომ, თუ ასეთი სამზრუნვე-
ლო არსებობს იქ, და თუ ეს უკანასკნელი
თავის მოვალეობას ასრულებენ და ისე უადგი-
ლოთ არ მომჭირნებენ, როგორც მათი მეზობ-
ლები. მაგრამ აქ მომჭირნეობაზე ლაპარაკი შე-
ტია, რადკან, საბედნიეროთ, ქართულ გალო-
ბას მხოლოდ სამი კაცი სჭირდება, რომელ-
თაგან ორი მოწვეული პირების ჯამაგირათ თვეში
10 მანეთი იკმარებს, ე. ი. 120 მანეთი წელი-
წადში. მაგრამ რა სახსენებელია ფული იქ, სა-
ცა საქმე ღვთის მსახურებას და წირვა-ლოც-
ვის განშვენებას შეეხება.

იმედი გვაქვს, მთავარ ანგელოზის ეკლე-
სიის მაშები კვლავისთვის მაინც შეუდგებიან
ამ საქმის მოწყობას და მაგალითათ გაუხდე-
ბიან დანარჩენ ქუთაისის წ. მამებს.

ხელი.

შინაური მიმოხილვა.

I

გასული სიუჟუნის ოთხმოციანი წლებიც ისე, როგორც ამავე საუკუნის სამოციანი წლები, ფრიად საყურადღებო ხანაა ჩვენს განახლებულ ცხოვრებაში. კავკასიის აქეთა მხარის არე-მარეზე იმ დროს იჩინა თავი ორმა საქვეყნო დიდმა საქმემ — ნავთის წარმოებამ ბაქოსთან ახლოს, აფშერონის ნახევარ კუნძულზე და შავი ქვის (მანგანუმის) მრეწველობამ — საწერეთლოში.

II

აღნიშნულს ადგილებში დამტკიცდა თუ არა ნავთის გასაოცარი სიმდიდრე, იმ წამსვე ბაქოში მიწვეულ იქნენ დიდი ცოდნის, ტალანტის და ენერჯის სპეციალისტები, საზოგადო მოღვაწენი, მათ შორის კავკასიის პუბლიცისტის არწივი ნიკოლოზ ნიკოლაძეც საბჭოდ, სადაც წყდებოდა მთელი სახელმწიფოსთვის დიდად სასარგებლო საქმეები. გადასწყდა თფილისის ბაქოსთან შეერთება რკინის გზით და მალე მიყრუებულს კარაიაზის, ევლახის და შირვანის გახურებულს ტიტველს მიღვრებზე უკვდავი გიორგი სტეფენსონის ლოკომოტივმა მძინარე აზიელების გამოსადეგებლად გველეშაპივით საბედისწერო იკვილა...თ

ამ გზას თან მოჰყვა ევროპის სხვილი კაპიტალი და სომხებთან, თათრებთან ერთად ქართველობაც მიაწყდა ამ სიმდიდრის წარმოებას. მთავრობის ნებდართვით ნავთის მრეწველთა ნება მიენიჭათ ბაქოში კრებების მართვისა, სადაც კრებისთვის საბჭო აქვთ გამართული, რომლის მეოხებითაც უმჯობესდება ნავთის მრეწველობის საქმე. მრეწველთა კრებას და მის ოფიციალურს ორგანოს — საბჭოს მთავრობისაგან ნება აქვს დართული რკინის გზით გატანილ ფუთ ნავთზე გადასახადი აილოს და ის ფულები მოახმაროს მრეწველობის საზოგადო საქმეებს.

ვინ მოთვლის აქ იმ სიკეთეს, რა სიკეთეც ამ ფულებით ნავთის მრეწველთა საბჭოს გაუკეთებია საზოგადოთ მრეწველობისთვის და მუშებისთვის. გზები, მუშების საცხოვრებელი სახლები, სასმელი წყალი, სანოვანის მოწესრიგების საქმე, სკოლები, საავთმყოფოები, მუშათა დაზღვევის საქმე, სახალხო წარმოდგენებისათვის სცენები, სიჯარო ლექციები, ელექტრონის განათება, წიგნთ-საცავ-სამკათხველოები და სხვა და სხვა. მე დამითვლიერება ყველა ესენი და განცვიფრებაში მოვსულვარ...

ჩემთვის სასიხარულო ის იყო, რომ სხვა ერის შეილებთან ერთად, ჩემი ქვეყნის შეილებსაც, ახალი საქართველოს ცოცხალ ელემენტებსაც წილი ჰქონდათ ამ საერთო, საქვეყნო დოვლათში, და კმაყოფილების, დიმილი ტუჩებზე მეხატებოდა. რასაკვირველია ჩემი იდეალი შორს არის იმაზე, რაც მე იქ ვნახე. მაგრამ საქმე ხომ ჩემს იდეალებზე და სურვილებზე არ არის. საქმე სინამდვილეა, ცხოვრების ყოველ დღიური დუდილი და ცხოვრებას კი აქვს თვისი განსაზღვრული პოლიტიკო-ეკონომიური კანონები და მის ფარგლებში ტრიალებს იგი. ჩვენ შეგვიძლია დავიკმაყოფილოთ გული, რომ ნავთის მწარმოებელთა საზოგადო დაწესებულებას საზოგადოებისა და ხალხისთვის ჯეროვანი სარგებლობა მოუტანია. და იმაზე უდიდესი, უმაღლესი და უკეთილშობილესი მიზანი საზოგადო დაწესებულებისათვის, გინდა საზოგადო მუშაკისათვის რაღა უნდა იყოს, თუ არ ზრუნვა და ფიქრი ხალხის, მცხოვრებთა უმრავლესობის ინტერესებზე? მშრომელი ხალხის უმრავლესობის სამსახურია ნამდვილი ქეშმარიტი დემოკრატიზმის სამსახური.

აი ამ დემოკრატიული სამსახურით არის გამსჭვალული ნავთის წარმოების საქმე ქართველთათვისაც. აქ ახალგაზდა საქართველოს შეილებმა იმდენი მხნეობა და ნიჭი გამოიჩინეს, რომ წარმოშობეს ქართველი მილიონერი — საარაკო ამბავი მთელს ჩვენს ისტორიაში — ზუბალაშვილი, რომელიც ცნობილი ქველ-მოქმედი

კავკასიაში. გარდა ზუბალაშვილისა, არის სხელი ფირმა ჩვენში ცნობილი გენერალ-ადიუტანტისა, იგანე გივის-ძე ამილახორისა და ინჟინერის დადიანისა, რომელიც, ამბობენ, მილიონერიაო.

მე დარწმუნებული ვარ, ქართველობას თავის დღოზე რომ ყოლოდა, ან ახლა მაინც ყავდეს ჟურნალ-გაზეთობაში, პუბლიცისტიკაში შეთაურები, რომელნიც ამ მრეწველობისკენ ნიაღვრე, მუდამ ღლე უჩვენებდნენ მას გზას, ეს ძალიან მცირე რიცხვი ქართველ მრეწველებისა ერთი ათად მეტი იქნებოდა. მაგრამ ქართული ჟურნალ-გაზეთობა და პუბლიცისტიკა მუდამ ყოვლად უფიცი, ბეკი იყო თანამედროვე რთულ მრეწველობის საქმეებში და, როცა გასული საუკუნის 80-იან წლებში ნიკოლოზ ნიკოლაძე თავის „НОВОЕ ОБОЗРЕНИЕ“-ში თითქმის ყოველ ღლე ქუხდა ამ სამრეწველო საქმეზე, სოფლებსა, ტეტიათა მეურნობის მოტრფიალზე, „ივერია“ დაცინვით „წყაზარ გაზეთ“ უწოდებდა მას.

მაგრამ, მადლობა ღმერთს, ახლა თვით ბაქოს ქართველობა არის ძალიან ფიხილად და მარჯვედ ამ ჩვენს დროში. დღეს იქ მან დაარსა წ. კ. განავრცელებელი საზოგადოების განყოფილება, ქართული სკოლა, წიგნთ-საცავ-სამკითხველო, თეატრი, სადა ე. წრეულს, ჯერ არ ნახულა ბაქოში, ისეთი დაუფიწყაოი, შესანიშნავეი საღამოა გაიშართა, ქალაქმაც მიუძღვნა მას ძალიან კარგი ადგილი ქართული ეკლესიის ასაშენებლად და, წარმოიდგინეთ, შარშან ჩინებული ქართული გაზეთიც გამოცეს, რომ გარემოებას ხელი შეეწყუ. მიუძღვებლად, დღეიდან ბაქოს არე-მარკზე გაჩნდა ცოცხალი ქართული საქმე, რომელიც ქართველობას უკვდავების საერო სულს შაბერაფს.

მე მრწამს, რომ ბაქოში ნავთის წარმოების საქმეში ჩარევით ქართველობამ თვისი დიდების სასახლის აღშენებისთვის საძირკველი მკვიდრათ ჩაჰყარა, და ამიერიდან ჩვენს საერო

საქმეს იქ უფრო დიდი წარმატება და ნაყოფიერება მიეცემა.

ხომლელი.

გაგრძელება იქნება).

შინაურ საქმეების რედაქციას.

თანხმად სურვილისა მღვდელთ მ. გერგასი ბარათაშვილის და მ. ბესარიონ ვაშაძისა, ამასთანავე გიგზავნით ზიარს იმ განახლებისს, რომელიც ჩვენ მიერ დადგენილია ამ ივნისის 3 რიცხვს შესახებ ატეხილი მათ შინის დავისა. გათხრეთ პატრიარქულ კაზეთის უმხლობდეს ნომერში განახენი ესე დასტამბოთ.

თავმჯდომარე დ. აბაშიძე.

წევრნი: | ბლადონინა ი. წერეთელი.
| მღვდელი იოაკიმე მოღვაძე.

6 ივნის 1911 წელსა.

გ ა ნ ა ჩ ე ნ ი.

დაბა კიათურა. ათას ცხრაას თერთმეტსა წელსა, ივნისის სამსა დღესა, საფუძველსა ზედა ხელოწერილისა, დადებულის მღვდელთ გერვასი ელევთერისძის ბარათაშვილის და ბესარიონ იაკობისძის ვაშაძისაგან ამავე წლის მაისის ათ რიცხვ-დან ჩვენ ამორჩეულთ მედიატორთ ახ. დიმიტრი ივანესძე აბაშიძემ, ბლადონინმა მღვდელმა იოსებ წერეთელმა და მღვდელმა იოაკიმე მოღვაძემ, განვიხილეთ მათი ერთმანეთზედ საჩივარი აგრეთვე დასტამბული ამა წლის გაზეთის „შინაური საქმეების“ მეთერთმეტე და მეცამეტე ნომერებში წერილი მღვდლის ბესარიონ ვაშაძისა და პასუხი მღვდლის გერვასი ბარათაშვილისა და აღმოჩნდა, რომ საქმის უმთავრესი გარემოება არის

შემდეგი: 1. დ. ქიათურის მცხოვრებნი მართლ-მადიდებლნი ქრისტიანენი ყ-დ სამღვდლო ლეონიდის განკარგულებით 30 დეკემბრიდან 1907 წ. მიწერილი იქმნენ ზედა რგნის შტატის ეკლესიაზე, სადაც მღვდლათ იმყოფებოდა და იმყოფება მღ. მ. ბესარიონ ვაშაძე. 1908 წლიდან ქიათურის სამოქალაქო სასწავლებელში დაინიშნა საღვთო სჯულით მასწავლებლათ მღ. მ. გერვასი ბარათაშვილი; რადგან ქიათურაში ეკლესიის აღშენება განძრახული იყო და ბალავერიც უკვე ამოშენებული, ამისთვის ორთავე ზემოგანცხადებულმა მღვდლებმა შონდომეს ამ საქმის მეთაურობა, რის გამო ხალხიც ორ ბანაკათ გაიყო, ერთი ერთ მღვდელს მიემხრო და მეორე მეორეს; 2. მღვდელი ბარათაშვილი დროებით მცხოვრებთ უსრულებდა მღვდელმოქმედებას, თუმცა როგორც სწანს ჩარმოდგენილი საბუთებიდან ყ-დ სამღვდლო იმერეთის ეპისკოპოსს გიორგის რამოდენიმე რეზოლიუციით ქიათურის მცხოვრებნი, როგორც მკვიდრნი ისე დროებით მოსულნი არიან მიწერილია ზედა რგნის შტატზედ. ამ რეზოლიუციათა შორის არის რეზოლიუციანი მისი მეუფებისა: 13 აგვისტოდან 1908 წლისა შემდგომის შინაარსისა: ა) „Самъ О. Вашадзе постарается привязать къ себѣ нравственно православныхъ Чіатурцевъ. Не могу я, обязать временно проживающихъ въ Чіатурахъ Турецкоподаннаго, того или другого, православнаго Грека чтобы послѣдній звалъ къ себѣ для требоисправленія о Вашадзе, а не Капанадзе, или Бараташвили“, б) „Въ цѣляхъ сохраненія мира между ближайшими къ Чіатурамъ священниками нахожу нужнымъ оставить въ силѣ распоряженіе моего предѣстника“ და გ) 2 სექტემბრიდან 1908 წლისა: „Вторая моя резолюція вовсе не отмѣняетъ первой, Чіатруы приписаны Зеда Рганскому приходу моимъ предѣстникомъ и я подтвердилъ это распоряженіе. Вторая резолюція моя совершенно ясна для пони-

манія“. 3. განცხადებული ეკლესიის საკითხმა და მღვდლის ბარათაშვილის მიერ რამოდენიმე შემთხვევაში დროებითად ქიათურაში მცხოვრებთა შორის მღვდელმოქმედების აღსრულებამ ამ მღვდლებში გამოიწვია არა კეთილი განწყობილება, რომელსაც შედეგათ მოყვა ისიც, რომ ერთი მეორეს ხალხში და წერილობითაც არა შესაფერისად იხსენიებდნენ. 4., მღვდელმა ბარათაშვილმა ექვი შეიტანა მღვდელ ბესარიონ ვაშაძეზე, ვითომც მას გვერცვლებიოს მასზე საზისლარი ხმები ხალხში და 5) მღვდელი ვაშაძე პრალს სდებს ბარათაშვილს, რომ მისი დაუდევრობით უზიარებლათ გარდაცვლილა ქიათურის საავათმყოფოში ვასილ ნოზაძე და ეს მას ჩაუდენია იმ განზრახვით, რომ საზოგადოებაში მღვდლის ვაშაძის წინააღმდეგ შფოთი და უკმაყოფილება გამოეწვია.

განვიხილეთ რა საქმის გარემოება და მივიღეთ რა მხედველობაში მხარეებისაგან წარმოდგენილი ბრალდებანი და პასუხი (წერილობით) ერთათ მათ მიერ წარმოდგენილი საბუთებისა და მოწვევების ჩვენება, ჩვენ მედიატორებმა დავადგინეთ: 1. ვინაიდან ეკლესიის აშენების საქმეში ორთავე მხარენი ვსცანით პირადი ანგარიშებით აღჭურვილად, რომელსაც მოყვა საზოგადოების ორ ნაწილათ გაყოფა და ამის გამო ეკლესიის აშენების დაბრკოლება, ამისთვის ამ მღვდლების მოქმედება ვსცანით არა შესაფერად.

2. თუმცა ჩვენის შეხედულებით მამა ბარათაშვილს არც ერთი რეზოლიუციით არ აქვს აკრძალული დროებით მცხოვრებთა შორის მღვდელმოქმედების შესრულება, როდესაც მას მოიწოდებენ, მაგრამ ყოველ შემთხვევაში ამ საკითხის განხილვაში ჩვენ ვერ შევდივართ, რადგან იგი შეადგენს სასულიერო მთავრობის უფლებას.

3. რომ მღვდლნი მ.მ. გერვასი ბარათაშვილი და ბ. ვაშაძე ხალხში, თუ ბეჭდითი სიტყვით ერთმანეთს შეურაცყოფას აყენებდნენ, ამაში ორივე მხარენი ვსცანით დამნაშავეთ და მოქმედება მათი არა შესაფერად.

4. იმ ბრალდების, რომელსაც მღვდელი ბარათაშვილი ეწამებოდა მღვდელს ვაშაძეს საზიზღარი ხმის გავრცელებას, განხილვაში არ შევდივართ, რადგან თვით მღვდელმა ბესარიონ ვაშაძემ განაცხადა, რომ ის საზიზღარი ქორი, სხვისგან გაგონილი, მას მწუხარებით უთქვამს ორი თავისი ამხანაგისთვის, არა მისთვის, რომ მას ქონოდეს სახეში ბარათაშვილის პატიოსნებისათვის ჩირქი დაედვას, და უკეთუ ამას ბარათაშვილი სთვლის საწყენადო, იმ შემთხვევაში ბოდიშს ვიხდით, რითაც ბარათაშვილიც კმაყოფილი დარჩა.

და 5) შესახებ საავთმყოფოში ვასილ ნოზაძის უზიარებლად გარდაცვლისა. როგორც მოწმეების ჩვენებით აიხსნა, მღვდელ ბარათაშვილს ამ საქმეში ბოროტი რაიმე განზრახვა არ ქონია და კიდევაც შემზადებულა წასასვლელად თავის დროზე, მაგრამ აღარ წასულა, რადგან ტელეფონით ცნობა მიეღო, საქირო აღარ ხარო, ამისთვის მღვდელი მ. გერვასი ბარათაშვილი ამ საქმეში დამნაშავეთ არ ვსცანით.

განჩინება ესე გამოეცხადოს ორივე მხარეს და თანახმად მათის თხოვნისა ერთი პირი ამ განჩინებისა წარუდგეს ყოვლად სამღვდლო იმერეთის ეპისკოპოსს გიორგის, ხოლო მეორე პირი გაეგზავნოს „შინაური საქმეების“ რედაქციას დასასტამბათ და გამოსაქვეყნებლად. თავმჯდომარე დ. აბაშიძე ბლაღოჩინი მღვდელი იოსებ წერეთელი, მღვდელი იოაკიმე მოდებაძე. 1911 წელსა ივნისის 4 დღესა განჩინება ესე გამოგვეცხადა — მღვდელი ბესარიონ ვაშაძე, მღვდელი გერვასი ბარათაშვილი განაჩენი გამოუცხადეთ: თავმჯდომარე დ. აბაშიძე, ბლაღოჩინი მღ. ი. წერეთელი, მღვდელი იოაკიმე მოდებაძე.

პირი ესე სასწორით არის გადმოწერილი: თავმჯდომარე დ. აბაშიძე.

წევრნი | ბლაღოჩინი მღ. ი. წერეთელი.
| მღვდელი იოაკიმე მოდებაძე.

წერილები რედაქციის მიმართ.

პატონო რედაქტორო!

თქვენ პატივცემულ გაზ. „შინაურ საქ.“ № 11 მოწინავე წერალში ბ. „ხელი“ მწუხარებით მოგვითხრობს, რომ მიუხედავად სასულიერო სასწ. ქართული გალობის სავალდებულოდ შამოდებისა, კერძო დახმარებისა, მორწმუნე ნაწილის ჩვილ-ლადლისა და რამოდენიმე ხნის ქართ. გალობის მცოდნეთა მოღვაწეობისა, ვერ ვეღირსეთ და ვერა ქართულ გალობას ეკლესიებში, განსაკუთრებით ქუთაისში. 6—7 ქართული ეკლესიაა ქ. ქუთაისში და ყველგან მედავითნეთა გულ შემაწუხებელი ლილინი გაისმის და, რომ ამ საქმეში მოვალენი — ეკლესიის ზოგიერთი წინამძღვრები ყურადღებას არ აქცევენ — სრული ქეშმარიტებაა ყოველივე ზემოთქმული, მხოლოდ არ შემიძლია ერთში დავეთანხმო ბ. „ხელს“. ბ. ხელი წერს: „მთავარ ანგელოზის ეკლესიაში, სადაც ერთად ერთი ქართულ მგალობელთა გუნდი (?) არსებობს ბ. ი. ნიკოლაძის ლოტბარობით, არაფერ სანუბნეზოს არ წარმოადგენს და თავის თავად მხოლოდ ქართული გალობის პაროდიათ შეგვიძლია შევრაცხოთო.“ — ეს კი სიმართლეს მოკლებულია და ვერ ვეთანხმები იმიტომ, რომ მთავარ ანგელოზის ეკლესიაში, რომ გალობენ იმათი ლოტბარი მე არ ვარ და არც ჩემი ლოტბარობით არსებობს, მე მხოლოდ მთ. ანგელ. ეკლესიის ეზოში — საკრებულო სახლში, ეს ერთი ხანია, ვასწავლი სხვა პირებს ქორიძისაგან ნოტებზე გადაღებულ ქართ. გალობას და მსურს-კი ალაგ ალაგ ეკლესიებზე ვაგალობო, ჩემგან ნასწავლნი, ქართული გალობის მცოდნენი, თუ ეკლესიის წინამძღვრები ნებას მომცემენ ხანდახან და მაშინ შეუძლია ბ. ხელს თავისი მსჯეური და დოს და აგრეთვე თუ ვისმე ღრმად აინტერესებს სავარგისი ქართული გალობის არსებობა, თავისი აზრი მათაც გამოსთქვენ ჩემსან ნასწავლი, ქართული გალობის ღირებანაკლულეგანებაზე. ეკლესიებში გალობის დაარსება ეკლესიების წინამძღვრების საქმეა, თუ, სამწუხაროდ, გულ ცივად არ უყურებენ ამ საქმეს. მე მქონდა შემთხვევა წასულ წელს 8 სექტემბერს და ვაგალობე გელათის მონასტერში ჩემგან, გალობაში მომზადებულნი, რისთვისაც მისმა მეუფებამ ლოცვა კურთხევით დამაჯილდოვა.

მედავითნე ივლიანე აგანეს ძე ნაკობაძე

დიდათ პატივცემული ძამბო რედაქტორო!

უმორჩილესათ გთხოვთ ამ წერილს ადგილი უბოძოდ „შინაური საქმეების“ მახლობელ ნომერში და მით მომცეთ შეძლება სიმართლის აღსადგენად ორიოდ სიტყვა მოვახსენო მკითხველებს მ. გერვასი ბარათაშვილის საპასუხო წერილისა გამო.

მ. გერვასი ბარათაშვილი თავის წერილში, რომელიც მოთავსებულია ამ წლის „შინაური საქმეების“ № 13, ვითომ ჩემს საპასუხოდ, არსებითად ვერაკითარ პასუხსაც ვერ იძლევა; სიტყვა ბანზედ აუგდია, აშორებია სალაპარაკო საგანს და რაღაცა აბდა-უბდას მოყოლია, რაც ჩემს სალაპარაკო საგანს სრულიადაც არ შეეხება. ამიტომ იმ საპასუხო წერილის შინაარსს იმდენად ღირსად არა ვსთვლი, რომ სრული პასუხი მივსცე, მხოლოდ საამხანაგო სამართალში ჩემი გამოწვევის შესახებ მ. ბარათაშვილი ამბობს, ვითომ მე ჯერ დავთანხმდი და მერე კი უარი მეთქვას და სხვა. ეს სრულებით ტყუილია; მე არაოდეს არ დავერიდები, სამედიცინო სამართალს, რადგან ძალიან მალე ვაყენებ მას, რადგანაც იგი არის არა მარტო ფორმალურ კანონებზედ დამყარებული, არამედ სინდისზედ, პატიოსნებაზე, და ზნეობაზე, რასაც მოწმობს ჩემი წერილი, რომელიც დასტაბულია 1907 წლის გაზეთ „მწყემის“ № 3. მაგრამ საქმე აი რაში გახლავს: ამ წლის თებერვლის პირველ რიცხვებში, როდესაც მ. ბარათაშვილმა მოციქულად დააყენა ჩემთან ყველასაგან დიდათ პატივცემული ნიკოლოზ კირილეს ძე რაზმაძე (ქიათურის მომრიგებელი მსაჯული) მედიატორებში გამოსვლის შესახებ, მე მოვახსენე, მოციქულს, რომ მ. ბარათაშვილს არაოდეს არ დავერიდები ზნეობრივ სამართალში, მაგრამ სადაც ორი გამოჩენილი მღვდელმთავრის 8—9 რეზოლიუციას არ დაემორჩილა მ. ბარათაშვილი, ექვი მაქვს, რომ სამედიცინო სასამართლოს დადგენილებასაც არ დაემორჩილებათქო, მაგრამ ყოველ შემთხვევაში ვიფიქრებ და პასუხს მო-

ვახსენებთქო“. მართლაც რამოდენიმე დღის შემდეგ მე მივედი ბატონ ნიკოლოზ რაზმაძესთან და ვსთხოვე გადაეცა მ. ბარათაშვილისათვის, რომ მე მას დიდის კმაყოფილებით დავეთანხმებოდი და სიამოვნებით გამოიყვებოდი სამედიცინო სამართალში, მხოლოდ იმ პირობით, რომ, რადგანაც ჩვენ მღვდლები ვართ, ჩვენ ისევე მღვდლებმა უნდა გავგვასამართლოსთქო და ისიც ადგილობრივი მღვდელმთავრის ნებართვითქო, ეწის კაცებს არ აქვსთ უფლება, რომ ჩვენ გავგვასამართლონ და არც მივცემ ნებას ჩემს თავსთქო; ასეთი ჩემი კანონიერი მოთხოვნისა და განცხადება თვით ბატონმა იურისტმა მოციქულმაც მომიწონა, მაგრამ მ. ბარათაშვილმა კი რაღაცა მოსაზრებით ეს აზრი დამიწუნა და ჩემის მხრით ესრეთი განცხადება უარათ ჩათვალა და იმავე დღიდან მთელ საზოგადოებაში ხმა დაჰყარა, რომ ვითომ მე მასთან დამნაშავე ვარ და სამედიცინო სასამართლოში გასვლას ვერიდებოდი. ჩემი წერილის შემდეგ (იხილეთ „შინაური საქმეების“ № 13) 22 აპრილს მ. ბარათაშვილმა ხელახლა მომიგზავნა ხუთი მოციქული და შემომითვალა გავსულიყავი მასთან სამედიცინო სამსჯავროში, მეც ყოყმანი კი არ დამიწყია, როგორც ამბობს მ. ბარათაშვილი, არამედ გადაქრით გაუმცხადე მათ, ყოველივე ის, რაც უწინდელ მოციქულს, ბატონ ნიკოლოზ რაზმაძეს, მოვახსენე. ჩემი პასუხიდან მ. ბარათაშვილმა ისეთი დასკვნა გამოიყვანა, რომ ვითომ მე ერის კაცებს არ ვენდობოდე და მიტომ ვარჩევ მღვდლებს მედიატორეთ; თუ მას ეს ჩემზე ეთქმის, მაშ მეც მეთქმის მასზედ, რომ იგი ვითომ მღვდლებს ერიდება და მარტო ერის კაცებთან ჰქონია საქმე. აი სწორეთ მე ვისურვე სამღვდლო პირები ყოფილიყვენ მედიატორებათ და კიდევ ასე მოხდა: მედიატორებათ არიან არჩეულნი ბლოღი—მღვდელი მამა იოსებ წერეთელი და და მღვ. მამა იოაკიმე მოდებაძე და მათ კი ერთმანეთის შეთანხმებით თავმჯდომარედ აირჩიეს ყველასაგან პატივცემული და ცნობილი დიმიტრი ივანესძე აბაშიძე, კაცი გუჰანიური,

საიშელო და გამოცდილი და ეგრეთვე დაახლოვებული და მცოდნე ჩვენს სამღვდლოების ავკარგისა, რომელნიც მოკლე დროში გაარჩევენ ჩვენს საქმეებს.¹⁾ მ. ბარათაშვილი უსირცხოდ გაიძახის: „როდესაც მოაწია ჩვენმა გასამართლების დრომ, მ. ვაშაძემ უარი განაცხადა საამხანაგო სამართალზედო“, რაც მტკნარი სიტყუაა, ცილისწამებაა; მაშინ არავითარი სასამართლო ჩვენში არ შემდგარა, მხოლოდ მოლაპარაკება კი გვექონდა ურთიერთ შორის ბატონი ნიკოლოზ რაჭმაძის პირით, როგორც ზევით მოგახსენეთ, სხვა კი არაფერა. მ. ბარათაშვილს სულითა და გულით სურს განხეთქილება და უსიამოვნება ჩამოაგდოს მე და მ. ვლადიმერ კაპანაძეს შორის და აცხადებს, რომ მ. ვლადიმერ კაპანაძეს მე მედიატორეთ არ ვლბებულობ; მ. ვლადიმერ კაპანაძე მედიატორეთ არ მინდოდა იმიტომ კი არა, რომ ის ვითომ ცუდი კაცი იყოს, ან მე მითი მისი დამცირება მინდოდეს, არამედ იმიტომ, რომ მ. ვლადიმერი წასულ წლებში სასულიერო მთავრობასთან თხოულობდა, რომ ჩემთვის ჭიათურა ჩამოერთმიათ და მისთვის მიეცათ, მთავრობამ არ შეიწყნარა მისი თხოვნა და ასეთ შემთხვევაში ცოტათი თუ ბევრათ მ. ვლადიმერ კაპანაძე მოინტერესე პირათ ჩაითვლება ან საქმეში და ამისათვის მ. ბარათაშვილს კიდევ რომ დაენიშნა იგი თავის მედიატორეთ, მე დარწმუნებული ვარ, რომ მ. ვლადიმერი, როგორც შეგნებული პირი, არ მისცემდა თავის თავს ნებას, რამ ჩვენს საქმეში მედიატორეთ გამოსულიყო. ვითომ მე შემეთვალის მოციქულების პირით მ. ბარათაშვილისათვის, რომ „შინაურ საქმეებში“ ჩემს წერილზედ ვასუხი არ მომცეთქო,—ესეც უკუღმართად გადაბრუნებული და გადამახინჯებული ცილისწამებაა,—პირიქით ჩემი აზრი იყო და არის, რომ მ. ბარათაშვილს არ დავერიდები არც პოლემიკაში და არც სამედიატორო სამართალში და ის კი სულ სხვა პან-

გებზე ლაპარაკობს. ჩემი ფიქრია, რომ როგორც პოლემიკას მოერიდა მ. ბარათაშვილი, ისეთ არც სამედიატორო სამართალში უნდოდა გულით გამოსვლა, მაგრამ ეგონა თუ მე უარს ვეტყოდი მედიატორობაზედ და მერე თავისებურათ დაკრავდა ბუკნალარას და ხმას დაჰყრიდა, რომ მე დამნაშავე გამოვდივარ მასთან. კიდევ დახედეთ მ. ბარათაშვილის დამალულ აზრებს და გულაუხედლობას, თუ კი იმან გამოამყვანა ის სამღვდლო პირი, ვისზედაც მე შეუთვალე, რომ მედიატორედ ნუ დანიშნავთქო, რატომ იმ პატივცემულ მოძღვარზედაც არ მიგვიითია, რომლის დანიშვნის წინააღმდეგეც ის იყო, მაგრამ ეს ხერხიც ყველასათვის გასაგები არის?!

მღვდელი ბესარიონ ვაშაძე.

28 მაისს 1911 წ. დაბა ჭიათურა.

ვასუსი გაზეთ „შინაური საქმეების“ მეცამეტე №-ში მოთავსებულ წერილზე
ბ. Fanisu-ს.

მ. რედაქტორო!

ვისაც ოდნავ მაინც აქვს საერთოთ პიროვნების პატივისცემა და სულ მცირე იმ თვისებისა, რომელსაც კეთილშობილება ქვია, კარგად ესმის, რომ საქვეყნოდ გამოტანა მის, რაც მართო მიუქმა მოთქმის საგანს შეადგენს და ქორია, მაშინ როდესაც მას ხელთ არა აქვს ფაქტები, არა საკადრისია.

თუ ეს არ იცის თქვენმა თანამშრომელმა Fanisu-მა ან ის ამას განზრახ ჩადის, მაკვირვებს, როგორ რედაქციამ არ იცის ის ანბანური პრესის ეტიკა, რომ უბრალო ხმებს, რომლებიც შეეხება ვისიმე პიროვნებას და ამ უკანასკნელს ამცირებს, ხმებს, ქორებს უნდა ქონდეს ადგილი გაზეთის ფურცლებზე.

1) მედიატორების განჩენი აქვე იხებდება.

Fanius-ი საქვეყნოდ აცხადებს, რომ ჩემზე ცუდი ხმები დადის ვითომ მე ქრთამებით მივიღე ადგილი ქუთაისის სასაფლაოს მთავარანგელოზის ეკლესიაზე.

ეს რა საკადრისია ბ. **Fanius**? დავვისახელეთ ის, ვინც ამტკიცებს, რომ მე ასეთ საშვალელებს მივმართე, მოიყვანეთ ერთი ფაქტი მაინც? არა, თქვენ ამას ვერ იქო, ტყვილში მალე დაგიქვრთ; ამიტომ, რომ ქორაკანაქალსავით ბრძანებთ „ამბობენო“. მე არ ვიცი ბ. **Fanius**-ო თქვენი ვინაობა და ამიტომ არც შემიძლია ვსთქვა თქვენზე რას „ამბობენ“, მხოლოდ ცოტა რამეს ამბობენ თვით თქვენზე მამაო რედაქტორო? მერე დაუჯეროთ ყველა ამას, გამოვიტანოთ გაზეთის ფურცლებზე? აბა ეს რა საკადრისი იქნება? მაშ, რათ ჩადის ამას თქვენი თანამშრომელი

Fanius-ი, რათ ჩადიხართ თქვენ ამ არა ლამაზ, შეტი რომ არა ვსთქვათ, საქციელს? მართალია არჩევნული სისტემით ბევრს შეუძლია ბოროტათ ისარგებლოს, მაგრამ ეს სისტემა არც ისეთ უკანტროლოა, როგორც **Fanius**-ს გონია. მე ერთი და ორი თვის მღვდელი არ ვარ, ჩემი ყმაწვილობიდან სასულაერო უწყებაში ვარ და ჩემი ვინაობა არავისათვის საიდუმლოებას არ შეადგენს. ყოვლად სამღვდელო, რომელმაც დაადასტურა ჩემი არჩევნები უმეტესად ხელმძღვანელობდა არა მარტო არჩევნებით, ჩემი წარსული სამსახურით და აწმყო მდგომარეობით.

მე სადაც კი მიმსახურია, მხოლოდ სიყვარული და სათნოება დამიმსახურებია. ამის დამამტკიცებელი საბუთი ისაა, რომ ჩემმა მრევლმა, გაიგო, თუ არა, რომ მე გადავდივარ ქუთაისში და ქუთაისის ერთმა მრევლმა უკვე ამოვირჩია, მაშინვე დაამზადა თხოვნა და მღვდელმთავართან წამოვიდა, რომ ეთხოვა ჩემი მათ მრევლში დატოვება, მაგრამ ბლადოჩანმა ღუგლაძემ დაარწმუნა ისინი, რომ საქმისათვის ასე სჯობდა და ისინიც დაბრუნდნენ. ბ. **Fanius**-ს, რომ ცოდნოდა ჩემი ბიოგრაფია არ გაუკვირდებოდა ჩემი სასაფ-

ლაოს ეკლესიაზე ამორჩევა: მე მასწავლებლობა გავატარე ამ ეკლესიის სამრევლო სკოლაში, თვარდიაკვნათაც იქვე ვმსახურობდი რამდენიმე წლის განმავლობაში, ეს მრევლი მე მიცნობდა, იცნობდა ჩემს ზნეს, ხასიათს, მიმართულებას და აბა რა გასაკვირალია, რომ უცნობთ მე, ნაცნობი, მარჩიეს. ნუ თუ ეს მათივე არ არის ამომრჩევლებათაგის? თქვენ კი ბ. **Fanius**, მე ისეთ ცილს მწამებუ ისეთი საბუთებით, რომ ეს თქვენ გცხებს ჩირქს და არა მე. თქვენ ბრძანებთ, რომ მე გავებათილო ეს ხმები. სად გაგონილა, რომ ბრალდებულმა დაამტკიცოს, რომ ის დანაშაული არ არის, ბრალდებულს შეუძლია სულ გაჩუმდეს. მე თქვენგან ბრალმდებლისაგან მოვითხოვ ბრალდების დამტკიცებას, ამიტომ ბ. **Fanius**-ს წინადადებას გაძღვეთ დასახელეთ ფაქტები, რომელზედაც ამყარებთ თქვენ ბრალდებას ან უკან წაიღოთ თქვენი ბრალდება.

მობრძანდით, გავისაჯოთ სინდისის სასამართლოში, და თუ თქვენ პირველსაც, მეორესაც და მესამესაც ვარს ყოფთ მაშინ მე კანონის წესით აღვიდგენ ჩემს სახელს, მოვითხოვ რა მ. რედაქტორს პასუხის გებას კანონის წინაშე, თუ ის თქვენ ვინაობას არ გამოამჟღავნებს.

ქუთაისის სასაფლაოს მთავარანგელოზის ეკლესიის მღვ. იორეთეოზ ნიკოლაძე.

1911 წ. ივნისის 8 რიც.

წალმა-უკულმა.

(გაგრძელება *)

ერთ საღამოს კოლიას ესტუმრა ქუთაისელი მეგობარი, რამაც ის ძალიან გაახარა. მეგობარსაც ძალიან იამა, რომ კოლიას მდგომარეობა წარმატებულად წახა... მაგრამ უფრო კი შეეხარა. ლიდ-ხანს ილაპარაკეს მათ ორთავემ ძველი და ახალი ამბები... უფრო სტუმარს აღძვროდა ლაპარაკის მადა და ძალიან ხალისითაც გადადიოდა ამბავიდან ამბავზე. მას მეტის-მეტად სწყუროდა, რომ გაეგო: რამ გააკეთა ასე კოლია, რა მოედვა, რა სიმდიდრეს წაჰკრა ფეხი! ამ აზრით მან გააბა ისეთი მუსაიფი, საიდანაც მოხერხებულად შეეძლო, აზრის დაურღვევლად, გადასულიყო თავის საწადელს საკითხზე და ბოლოს, როგორც დაახლოვებული პირი, მოურიდებლად შეეკითხა კოლიას:

— კაცო! სიდან მოგხვეჭია ასე მალე ამდენი ქონება? შენ რო სოხუმიდან ცარიელი გამოიქეცი რიგიანი ტანისამოსი? არ გამოგყოლია; ესლა გიყურებ და ვერ გცნობილობ: აქ სახლი იქ სახლი, უჩასტკები, შეშის საწყობი, ფული, ქონება და ყველაფერი! მემკვიდრობა ხო არ შეგრჩენია ვინმესი?

— არა, ძმაო! ვის დოუდგებოდა ისე თვალეები, რომ მე მიანდერძებდა რამეს?.. ვაქრობა ლატარია ყოფილა: ერთ წამს წავიმატებს მეორე წამს მშრალზე დაგტოვებს! ვაქრის ქონებას მალი ფეხი ასხია; როგორც შემოირბენს, ისე გაირბენს!..—დინჯად მიუგო კოლიამ.

— მე რა უბედურობა დემემართა, ერთ მანეთთან მეორეს ვერ მოვკადრე ხელი?.. თვალის დადგომია ჩემს ბედს! გურულმა რომ იცის: „აქით ვეცი, იქით ვეციო,“—იმისი არ იყოს, ყოველგან შე დავიარები, ყოველ საქმეს და ხელობას ხელს ვკიდებ და მაინც ჩოხასთან

*) იხ. „შინ საქმ.“ № 14

ახალუხი ვერ გამომიცვლია და ახალუხთან ჩოხა! ახირებული კია სწორეთ ჩემი საქმე!

— შემთხვევაა ძმაო, შემთხვევა!

— რა უთხრა მაგისტანა შემთხვევას! რატო ერთი ჩემთვისაც არ მოიცალა მაგ ოხერმა.

— გეყოფა მიხა! ნუ წყურები, თვარა თლათ შეაშინებ მაგ შემთხვევას და მერე სულ არ წაგვეკარება!—ღიმილით უთხრა ოლიამ.

— თვალის მაგას დადგომია! რომ ვასიამოვნო, რას მომცემს თუ იცი?

— სად ხარ მიხა ახლა? მიატოვე ი შენი ალა-ალი? კაი ვაქრობა გქონდათ თქვენც; რაც აფხაზეთში სიმინდი მოდიოდა, ყველა თქვენი ხელიდან გადიოდა, მაგრამ ალისაც უმტყუნა მგონია ბედმა!

— ალის დაღუპავს მისი ალახი! შეიდი თვის ჯამაგირი შეირჩინა და საით დაიკარგა, საით არა, მისი კვალი არ ჩანს! რა უთხრა ამ ჩემს გოგრა-თავს? რა ფულებს ვატრიალებდი და რავა!...

— ჰმ! გვიანაა—გვიან.

— რომ გვიანაა მეც ვხედავ! როცა შემთხვევა მქონდა ვერ ვისარგებლე და ახლა ყურებ ჩამოყრილი დევიარები მეზურნესავით... სად ვიქნები? ხომ მხედავ, რომ აგერა ვარ; გვეიფე შენი ამბავი და გამევიქეცი, იქნება მიშველოს რამე მეთქი... იცი კოლია! ახლა თუ არ წემებმარე რასე და ადგილი თუ არ მაშონე, ცუდათ მიდის ჩემი საქმე. მკიგონე ძველი ძმობა და ერთი დატრიალდი შენებურათ... .

— მეწყინა სწორეთ... მაგრამ არაფერი; კაცი ცოცხალი იყოს და ლუქმას ყოველთვის იზონის. ბარე ორ-სამ ადგილას მეგულეა ადგილი და ისიც არ იყოს, ერთ ადგილს რავა ვერ ავაჩენ! მანამ იჯავა აგერ, საქმელში არ გაგვივა რამე და სასმელში! როგორც შენს სახლში, ისე გაისარჯე!

— გმადლობ, გმადლობ კოლია, შენი იმედით წამოვედი და შენც რომ ზურგი არ შეშაქციე, გმადლობ, ეტყობა შენზე არ ითქმის: „თვალის თვალსა მოშორდება, გულიც

გადასხვაფერდება“.

— ბეჩავო, რას მებოდიშები; არ გრცხვე-
ნია! შენც ბევრი პატივი გიცია ჩემთვის და
მაგიერში, გული მაქვს მეც, პატივი გცე!..

ამით ნასიამოვნებმა და იმედ მოცემულ-
მა მიხამ შეჭტოპა ლაპარაკში; ბევრი ახალი
სოქვა და უფრო ბევრა ძველი ახსენა; მოი-
გონა სოხუმი, არ დარჩენია სოფელიც; აქით
ამ მთისა დაწვრილმანა, იქით იმ ბარისა და
შემდეგ ნახევრათ ხუმრობის კილოთი შეაპარა,
რომ კოლიასთვის ცოლის შერთვა აწა ნაად-
რევი არ იყო და კიდევ ეგულებოდა მას შე-
სანიშნავი ქალი იმის საცოლოთ.

მართალია, ცოლის შერთვის აზრი ხან-
დახან გაიტაცებდა კოლიას, მაგრამ ამაზე ის
მინც და მინც დიდს არა ჰფიქრობდა. „ჯერ
კიდევ ადრეა—იტყოდა ის,—ჯერ ქონებით
უნდა დაკმაყოფილდეს კაცი და ცოლ-შვილზე
მერე უნდა იზრუნოსო“. ცოლის ხსენებაზე,
კოლიამ ერთი ჩაიღიმა და ეს კითხვა მეგობ-
რისა დასტოვა უპასუხოდ.

მიხა კარგა ხანს დარჩა კოლიასთან. აღ-
გილები, რაც კოლიას იმისთვის ეგულებოდა,
დაკავებული აღმოჩნდა და ახალი ადგილის
ძებნაში კი დრო და ჟამი გადიოდა, მაგრამ
ამით არც მიხა სწუხდა და არც კოლია, რად-
განაც პირველი უზრომო-უდარდელ-უხარჯოდ
დროს ატარებდა მეგობართან და ყოველი-
ფერში უზრუნველ ყოფილი იყო და უკანასკნე-
ლი კი, როცა საღამ-საღამობით შინ ბრუნდე-
ბოდა, თავს იქცედა მეგობართან მუსაიფში,
რაშიდაც ის კმაყოფილებას ჰპოულობდა. ამ
ხნის განმავლობაში მიხამ რამდენჯერმე ჩამო-
უგდო ლაპარაკი კოლიას ცოლის შერთვის
შესახებ და ერთ საღამოს უფრო მტკიცედაც
მოგლაპარაკა.

— ვინ გისუავლია ჩემ საცოლეთ შენ,
ასე რომ ჩამციკებიხარ?—უთხრა დაბოლოს
კოლიამ მეგობარს.

— ერთი—რამ მაწუხებს და ეს ჩამრჩენია
გულში კვლავ, თვარა ერთს არ გალაპარაკებ
იცოდე... მთელს ქუთაისში იმის ბადალი

არავინ მოიპოვება; სულ 18—19 წლის იქნე,
ბა, მაისის ვარდით გაშლილი, — პატიოსანი-
რიგიანი... ბევრს დევიარები, მაგრამ იმისთანა
ქალიშვილისთვის მე ჯერ თვალი არ მომიკ-
რავს; გარდა ამისა, მამის ერთაა და დიდი
მზითვევიც აქვს: ორი-სამი სახლი ქუთაისში,
მამული და მოსახლობა სოფელში, ფულები
ბანკში და მამამის ხომ საკუთარი საფართლო
მალაზია აქვს და ჩინებული ვაჭართაგანია...
შეაპარა მეგობარმა, როცა ამაზე კოლია შე-
კითხა.

— მერე თუ ასეთია ის ქალი ჩემო კარ-
გო, რატო არ მოიტაცეს აქამდის? განა ცო-
ტა ქუთაისში ისეთი ყმაწვილები, რომელნიც
ასეთს ბედს-სანთლით დეეძებენ?!

— მაგისი კი რა მთავახსენო! მაგი იმის-
თანა ქალი-შვილი არ არის რომ თავის-ნებით
ვინმეს ამოეკონწილოს; ლერენალმაც რომ
შეირთოს, თუ მშოალების ნება ირ ექნა,
მინც არ გაყობა. ვინაა ქუთაისში ახლა იმი-
სთანა საპატარძლო? ვინ არნატრულობს იმას,
მაგრამ ვის შეუძლია ზედ თითი დააწოს? იცი,
კოლია, რომ იმას სხვანეირათ ეჭიროსთავი, აწი
აქამდე ხუთჯერ მეტაცებდენ, მაგრამ სარკესა-
ვით დაყავს თავი!.. ყველა—ყველაა, მარა იმი-
სი პატიოსნება უნდა იკითხო, პატიოსნება!..
არაფერი წუნი არ ითქმის იმაზე, მაგრამ... ის
ოხერი, ის ერთი...

— რაღა კაცო ის ერთი? კოქლი ხო
არ არი?

— აბა! კოქლია კი არა, იტყვი რომ...

— მა რა ქირს—არ იტყვი?

— გლეხთაგანია. — ფრთხილად სოქვა
მეგობარმა

— ჰმ ეს სულ სხვა ამბავი ყოფილა!—
წყენით უთხრა კოლიამ.

— ეს არის და ეს იმისი კოლი, მარა ეს-
კილად არავის მიაჩნია. რამდენი თავადიშვი-
ლებიც ზედ კისერს იტებდენ იმ ქალზე მარა
„წაგუბის“ ერთიც ვერ ათქმევინებს... მეც
კაი აზნაური ვარ, შენ ნუ მომიკედები, მარა
სიახლოვეს ვინ გამიკარებს? ცარიელიც რომ

იყვეს ის ქალი, მაინც მოგება იმისი შერთვა... ცხოვრებაა—ცხოვრება, იცოდე,—მოხერხებულად შეაპარა სიტყვა მეგობარმა.

— შენ ისე აქვს მაგ ქალს, ეტყობა კაი ზაკუსკა უჭმევია?

— შენც არ მომიკვდე! ზაკუსკა კი არა დაახლოვებით ვერც კი ვიცნობ... მე იმოდენი გაცნობა არ მაქვს იმ ოჯახის, რომ მაქანკლობა დევიწყო, მარა შენ თუ დამყვები მაქანკალს იმისთანას შეუჩენ, რომ სულ ტრახახობით გამოჰქედოს იმისი ოჯახი.

— ვნახოთ;—უთხრა კოლიამ კარგა ხნის სიჩუმის შემდეგ,—ქუთაისში მაინც მაქვს საქმე და ბარემ მასაც მეფინახულებ; ვინ იცის, იქნება შეეწყოს საქმე!

ამ ცოტად მაინც საიმედო სიტყვით, მეგობარმა რაღაც სიამოვნება იგრძნო და ამით

წათამამებულმა მოუშვა ლაპარაკის კრანი. მეტად დიდებული და ღირსება-უნაკლოლო ქალის სურათი გამოაქანდაკა მან, რითაც კოლიასაც შეუცვალა წოდებრივი შეხედულება და უფრო ქონების შეძენის სურვილით თანხმობა გამოაცხადებია.

კ. წუთისოფელე

(შემდეგი იქნება).

რედაქტორი, მღვდელი სიმონ მჭედლიძე.

გამომცემელი იოსებ ლეჟავა.

იბეჭდება და ამ მოკლე დროში გამოვა

კავკასიის მეფუტკრეთა საზოგადოების გამოცემა

ფ უ ს კ ა რ ი ლ ა მ ი ფ უ ს კ რ ე ო ზ ა .

ა. ა. ჭუალკის მიერ შედგენილი, წიგნი დაჯილდოვებული **ოქროს მენდალით**. მიიღება დასაბუქდათ ძნლოდ სამეურნეო ხასიათის განცხადება. წიგნის დაკვეთა და განცხადებების შეკვეთა შეიძლება კავკას. მეფუტკრეთა საზ. თავმჯდომარის სახელზე. (ტფილისი, ბაქოს ქუჩა № 6, თავ. ჰლატონ მის. ლორთქიფანიძესთან). წიგნის ფასი ცალკე იქნება გამოცხადებული.